

Nr 8.

Av friherre Beck-Friis, om *avhjälpan* av förefintliga olägenheter vid besiktning av älgkött.

Vid 1940 års urtima riksdag antogs ett i proposition nr 13 framlagt förslag till förordning om viss tillämpning ifråga om älgkött av lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning.

Skälen för införande av besiktningstvång även för älgkött torde främst hava varit, att en stor del av det saluförda älgköttet genom dålig skjutning eller felaktig behandling vid uppslaktningen varit mindervärdig som människoföda. Även synes en viss önskan förefunnits hösten 1940 att genom köttbesiktningstvång begränsa tillförseln av älgkött, vilken begränsning då var att eftersträva, enär marknaden till följd av de omfattande nedslaktningarna av storboskap var tyngd av ett visst överskott av kött. Detta senare skäl torde väl numera knappast vara gällande. Det torde väl tvärtom bliva så, att tillförseln av färskt kött åtminstone under de närmaste åren kommer att bliva utomordentligt ringa.

Det har visat sig i praktiken, att den nya förordningen om besiktning av älgkött vållat såväl det allmänna som den enskilde vissa olägenheter, icke minst i ekonomiskt avseende. Herr Tamm framhöll också vid frågans behandling i riksdagen det orimliga i att sända älgkött, som skulle säljas i hemorten, långa vägar till köttbesiktningabyråerna för en besiktning, som kunde utföras av närmaste distriktsveterinär. "Stel formalism hava vi mer än nog av här i landet, och det kan icke skada, om vi söka få till stånd något litet mera smidighet ibland i den praktiska tillämpningen av lagar och förordningar", sade herr Tamm.

Förra höstens besiktningar av älgkött visade i många fall riktigheten av detta påstående. Skall förordningen om köttbesiktningstvång för älgkött fortfarande gälla, är det synnerligen önskvärt att tillämpningen av bestämmelserna blir betydligt mera smidig än vad nu är fallet. Några exempel må anföras.

Bestämmelsen om att ägaren av älgköttet skall vara skyldig att *omedelbart efter besiktningen* göra anmälan, därest han icke åtnöjes med besiktningsveterinärens åtgärd eller beslut, är i praktiken svår att uppfylla. Köttet sändes ju oftast med slakteriföreningars eller andra lastbilar, och ägaren av köttet följer väl som regel ej själv med på lastbilen den 10 eller 20 mil långa vägen, som det kan erfordras köra för att komma fram och åter till köttbesiktningabyråerna. I Norrland kunna ju avstånden bli ännu längre.

Vidare borde ägaren av köttet ha rätt, att om han så önskar, återfå även det kasserade köttet för att av honom användas till andra ändamål än till försäljning som människoföda (t. ex. hund- eller rävföda). Så är nu icke fallet.

I medicinalstyrelsens kungörelse av den 31 augusti 1940 (nr 59) förordnas att föreskrifterna om besiktning, bedömning och stämpling av kött av storboskap skall *i tillämpliga delar* gälla även i fråga om kött av älg. Orden "i tillämpliga delar" giva alltför mycket spelrum för godtycke. Då t. ex. abnorm lukt enligt gällande bestämmelser är kassationsanledning, kan ju en besiktningsveterinär, som är van vid kött av tamboskap, finna lukten av älgkött abnorm bara därför att det luktar vilt. I detta sammanhang bör framhållas såsom anmärkningsvärt, att från sakkunnigt veterinärt håll framförts den uppfattningen, att förändringar i muskulaturen å älgkött till följd av en för stark kraftanspanning (t. ex. vid jakt) kan göra köttet otjänligt till människoföda.

Önskvärt vore även, att sådana bestämmelser utfärdas, att de med anledning av skottskadorna nödvändiga upprensningarna vid besiktningen företagas så varsamt, att saluvärdet av det godkända köttet ej äventyras. Det har nämligen förra hösten hänt, att älgkött vid köttbesiktningebyrå undergått sådan behandling, att saluvärdet å ett stort parti godkänt kött i huvudsak varit borta. Å det kasserade köttet har vid samma tillfälle hållts fotogen för att "oskadliggöra" detsamma! Även i vårt land befinner sig väl folkförsörjningen numera i ett sådant läge, att ingenting, som kan användas till människoföda eller på annat sätt kan tillgodogöras, får förfaras.

En av de viktigaste ändringarna i tillämpningsbestämmelserna för besiktning av älgkött synes f. n. vara, att distriktsveterinär får möjlighet att besiktiga det älgkött, som skall försälas i hemorten, åtminstone i de fall, då distriktsveterinär har genomgått kurs i köttbesiktning. Härigenom skulle flera olägenheter avhjälpas samtidigt som onödiga transporter och därmed förenade kostnader kunde undvikas.

Skulle erforderliga ändringar i nu gällande bestämmelser för besiktning av älgkött icke komma till stånd, kan man befara, att det förtjänstfulla arbete, som landets slakteriföreningar nedlagt för att få så många kommuner som möjligt att införa köttbesiktningstvång, skall gå till spillo.

På grund av vad som ovan anförts får jag härmed hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte utfärda erforderliga administrativa föreskrifter så att de nu förefintliga olägenheterna vid besiktning av älgkött måtte avhjälpas.

Stockholm den 16 januari 1941.

Carl Beck-Friis.